

Slučaj Oric: »muslimansko razaranje«

Author: [Lauren Etter](#)

Svjedoci su ukazali na sistematsko spaljivanje i pljacku kojima su pribjegavale muslimanske snage

Sudjenje bivšem vojnom zapovjedniku srebrenickih Muslimana, Naseru Oricu, prošlog je tjedna teklo na način koji bi se već mogao nazvati uobicajenim. Troje svjedoka je pred sudom govorilo o napadima koje su na njihova sela u jesen i zimu 1992/1993. izvršile muslimanske snage.

Pred sudskim vijećem vodjena je rasprava o muslimanskim napadima na dva srpska zaseoka na obali rijeke Drine, te na selo Glogovu – koje je zapravo bilo muslimansko, prije no što su ga u proljeće 1992. Srbi etnički »ocistili«.

Svjedoci su govorili o sistematskom spaljivanju i pljackama koje su izvodile jedinice čiji je zapovjednik navodno bio Oric, koji je optužen zbog toga što je te napade predvodio i u njima sudjelovao. Osim toga, okrivljenog se tereti i za mučenja i ubijanja srpskih zatvorenika u Srebrenici.

Mnogi srebrenicki Muslimani smatraju da je otpor srpskim snagama tokom 1992. i 1993. urodio plodom upravo zahvaljujući Oricu, koji je uspio obraniti desetine tisuća ljudi, nakon čega je Srebrenica proglašena »zasticeonom zonom« Ujedinjenih naroda. Svi zločini za koje se Orica tereti počinjeni su tokom tog razdoblja.

Nesto manje od tri godine kasnije, u ljeto 1995., srpske su snage napokon zauzele grad, protjeravši njegove stanovnike i pogubivši oko 7.000 ljudi – što je najteži poratni zločin počinjen na evropskom tlu.

Svjedocenja koja su se ovog tjedna odigrala u haskoj sudnici odnosila su se na jesen i zimu 1992. i 1993.

Slavisa Eric, medicinski tehničar iz Kravice, govorio je o napadu koji su muslimanske formacije 24. prosinca/decembra 1992. izvršile na Glogovu, te kako su je nakon toga i zauzele, što je izazvalo i »odsijecanje« njegovog sela. On je opisao kako su Kravicu muslimanske snage prvo opkolile, da bi je potom – dva tjedna kasnije, 7. siječnja/januara, na srpski (pravoslavni) Božić – i napale.

»Sve što je moglo biti spaljeno, spaljeno je«, rekao je Eric, opisujući izgled svog sela nakon napada.

Optuzba je pokazala i niz fotografija koje potvrđuju razaranje Kravice, a na kojima su se mogle vidjeti spaljene kuće, kao i srušena škola. Eric je negirao da je bilo koji od tih objekata predstavljao legitimnu vojnu metu, konstatirajući da muslimanske snage nisu pravile nikakvu razliku između civilnih i vojnih ciljeva. »Za njih je sve to bilo isto«, rekao je on.

Obrana je pak pokušala pokazati kako je Kravica u to vrijeme služila kao utocište tesko naoružanih srpskih snaga.

Medju dokazima na koje su se tokom unakrsnog ispitivanja pozivali branioci bila je i video-snimka na kojoj izvjesni zapovjednik srpske vojske cita službeno saopćenje o pretvaranju lokalne formacije u jurisnu brigadu, to jest u »pravu vojsku«

Obrana je svjedoka pitala je li znao da se u isto vrijeme, svega nekoliko kilometara odatle, oko 80.000 Muslimana u Srebrenici nalazilo pod opsadom.

»Da, oni su bili pod opsadom«, rekao je on. »Ali brojka od 80.000 zvuči nevjerovatno. Mi smo se branili. A ukoliko su oni smatrali da su pod opsadom – tim gore.«

Saslušanja svjedoka nastavljena su ovog tjedna iskazima dvaju žena – Novke Bosić i Savke Djokić – iz obližnjih srpskih zaselaka Radijevići i Divovići.

Dvije svjedokinje govorile su o napadima koji su na njihove zaseoke izvršeni 5. listopada/oktobra 1992. – na dan najvećeg obiteljskog praznika – opisujući paljevu i pljačku koji su uslijedili.

»Bili smo u polju, gdje smo skupljali ljetinu, kada smo iznenada začuli pucnjavu«, rekla je Bosićeva. »Mogli su se vidjeti dim i vatra, pa smo shvatili da je u pitanju napad. A čuli smo i povike: 'Četnike hvataj žive!'«

Bosićeva je rekla da su mnoge kuće bile do temelja spaljene, dok su ostale pretrpjele »velika oštećenja«.

Pitanje obima načinjene štete ispostavilo se kao ključno i za optužbu i za obranu.

Obrana je ukazala da su u spomenutom selu bile oštećene svega četiri od ukupno 25 kuća. Branitelji su tvrdili da tom prilikom nije bilo većih razaranja, te da se u ovom slučaju stoga i ne može govoriti o kršenju međunarodnog prava. Optužba je ostala pri stavu da je djelimično uništenje dovoljno da bi se konstatiralo takvo kršenje.

Tužitelji su se posebno usredotočili na pljačku, za koju je Orić također optužen. Svjedokinje su potvrdile da je iz sela tokom napada nestala sva stoka.

Obrana je pak nagovijestila da su mnoge krave iz srpskih sela bile zapravo vlasništvo Muslimana koji su odatle bili protjerani još u proljeće 1992., te da otuda ne može biti ni govora o tome da je stoka »ukradena«.

Objektivne svjedokinje su tokom unakrsnog ispitivanja poricale da su u njihovim selima boravile bilo kakve službene vojne formacije, čime su zapravo podržale tvrdnje tužilaca da se radilo o napadima na civile koji su sami po sebi protuzakoniti. Obrana je tvrdila da su sela bila minirana i prepuna teskog oružja – te da su otuda predstavljala legitimne vojne ciljeve.

Između onih segmenata svjedočenja koji su se odnosili na spaljivanje kuća i onih koji su se ticali otimanja stoke, optužba je nastojala što detaljnije opisati i ubojstva koja su se tokom spomenutih napada odigrala, ističući kako je to neophodno za stjecanje odgovarajuće slike o čitavom zločinu.

No, tim branilaca je smatrao da optužbi ne bi trebalo dozvoliti iznošenje dokaza o ubojstvima, s obzirom da Orić nije optužen za njih. Orić je, naime, optužen samo za ubojstva koja su se dogodila u pritvorskim centrima na području Srebrenice pod nadzorom osoba koja su bile pod njegovim zapovjedništvom, ali ne i za pogibiju ljudi koji su stradali u napadima na okolna srpska sela.

Lauren Etter je stazistkinja IWPR-a u Hagu.

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/slucaj-oric-%C2%BBmuslimansko-razaranje%C2%AB>